

УДК 372.36:7.017.4 (045)

Олена Мозолук-Коновалова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та трудового навчання Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

РОЛЬ КОЛЬОРУ В ОБРАЗОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розглянуто важливу роль кольору, його вплив на емоційний стан дітей дошкільного віку. Розкрито три стадії оволодіння дошкільниками колірними зображеннями: колір в малюнках дітей не відіграє ніякої ролі, нічого не означає (дитина здійснює хаотичні рухи по аркушу паперу кольоровими олівцями чи пензлем); колір в малюнках дітей співвідноситься з кольором зображуваних предметів (діти зображають контури певного кольору, або накладають окремі мазки); локальним кольором зафарбовують контурне зображення предмета.

Висвітлено основні завдання образотворчої діяльності на всіх роках навчання в дошкільному закладі.

Ключові слова: колір, образотворча діяльність, прийоми малювання, ліплення, аплікації, дошкільники.

Літ. 6.

Елена Мозолук-Коновалова, кандидат педагогических наук, доцент кафедры изобразительного, декоративно-прикладного искусства и трудового обучения Хмельницкой гуманитарно-педагогической академии

РОЛЬ ЦВЕТА В ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

В статье рассмотрена важная роль цвета, его влияние на эмоциональное состояние детей дошкольного возраста. Раскрыты три стадии овладения дошкольниками цветовыми изображениями: цвет в рисунках детей не играет никакой роли, ничего не означает (ребенок осуществляет хаотические движения по листу бумаги цветными карандашами или кистью); цвет в рисунках детей соотносится с цветом изображаемых предметов (дети изображают контуры определенного цвета, или накладывают отдельные мазки); локальным цветом закрашивают контурное изображение предмета.

Отражены основные задания изобразительной деятельности на всех годах учебы в дошкольном заведении.

Ключевые слова: цвет, изобразительная деятельность, приемы рисования, лепки, аппликации, дошкольники.

Olena Mozoluk-Konovalova, Ph.D. (Pedagogy), Assistant Professor of Decorative Art and labor training Department Khmelnytsky Humanitarian-Pedagogical Academy

THE ROLE OF COLOR IN THE GRAPHIC ACTIVITY PRESCHOOL CHILDREN

The article has considered the important role of colour, its impact on the emotional state of preschool-age children. Three stages of pre-schooler's mastering of colour images have been revealed: colour in children's drawings does not play any role, does not mean anything (a child executes chaotic movements on a sheet of paper with coloured pencils or a brush); the colour in children's drawings is correlated with the colour of depicted objects (children depict the contours of a certain colour or put broken touches); they paint over the object contour of an image with a local colour.

The basic tasks of depictive activities for all years of study in preschool institutions have been illustrated.

Keywords: colour, depictive activities, drawing techniques and modelling, application works, preschool-age children.

Постановка проблеми. У науково-педагогічній літературі образотворча діяльність дітей дошкільного віку трактується як перший продуктивний вид дитячої діяльності, за допомогою якого дитина передає свої враження від навколишнього світу на площині за допомогою різних образотворчих матеріалів: фарб, олівців, фломастерів,

кольорового паперу та ін., в об'ємних пластичних виробках (А. Грибовська, В. Єзикеєва, Є. Ігнат'єв, С. Ігнат'єв, Р. Казакова, Т. Комарова, В. Котляр, В. Мухіна, Н. Сакуліна, О. Стребелева, Є. Флеріна, Н. Халезова та ін.).

За визначенням Т. Комарової, «образотворча діяльність – це специфічне образне пізнання дійсності. І як будь-яка пізнавальна діяльність має

важливе значення для розумового виховання дітей” [3, 22]. На думку К. Ушинського, образотворча діяльність є одним із вагомих засобів впливу на формування та розвиток у дітей спостережливості, пам’яті, мислення, уявлення: “Дитя ... мислить формами, фарбами, звуками, відчуттями взагалі Так як все, що проникає в людський розум йде туди шляхом почуття, то перша стадія у розвитку розуму – це розуміння чуттєве, воно служить підставою для розуміння розумового: перші наші вчителі філософії – це наші ноги, руки, очі” [6, 22].

Численні психолого-педагогічні дослідження присвячено розвитку в дітей сприймання, як важливого психічного процесу, що забезпечує подальше формування уявлень про предмети та явища навколишнього світу, зокрема, про колір (Б. Ананьєв, К. Бардін, Л. Венгер, А. Запорожець, Є. Ігнат’єв, С. Ігнат’єв, З. Істоміна, Т. Казакова, Т. Комарова, В. Котляр, К. Кофка, О. Леонт’єв, Н. Сакуліна, Н. Халезова та ін.).

У дослідженнях науковців доведено, що сприймання розвивається залежно від діяльності і містить перцептивні дії, за допомогою яких здійснюється обстеження предмета і формування його образу. На різних рівнях розвитку дитини змінюється предметний зміст перцептивного образу. Якщо на ранніх стадіях розвитку відбувається відображення об’єктів сприймання у вигляді “схематичного цілого”, то далі сприймання послідовно переходить до відображення образів, заснованих на простих одиничних якість об’єктів, потім – до синтезу цілісних образів, котрі згодом враховують не тільки зовнішні, але й внутрішні якості об’єктів. При цьому процес сприймання уточнюється і вдосконалюється.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Про важливу роль кольору, його вплив на емоційний стан дітей свідчать наукові дослідження Л. Венгера, З. Істоміної, В. Котляр, Е. Пилуґіної, О. Фонарьова. Науковці дійшли висновку, що діти уже з перших тижнів та місяців життя здатні розрізняти предмети різного кольору. У сонячні дні немовлята слідкують за переміщенням предметів холодних кольорів: зелених, синіх; у похмурі дні їх увагу привертають предмети теплих кольорів: жовті, червоні, оранжеві.

Дослідження К. Кофка, З. Істоміної, К. Бардіна, О. Зотова та ін. свідчать проте, що розвиток сприймання кольору значно випереджує розвиток вміння дитини називати цю ознаку. У дітей виникають труднощі пов’язані не з розпізнаванням кольорів предметів, а з умінням встановлювати асоціації між кольором і його позначенням за допомогою мовлення. З. Істоміна,

досліджуючи взаємовідношення між сприйняттям та вмінням називати колір, підкреслює, що стійкі зв’язки між колірними тонами і їх назвою утворюються тільки після того, як дитина навчиться відбирати кольори за наочним зразком.

Формулювання мети статті. Мета статті полягає у визначенні ролі кольору в процесі формування та розвитку образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Потреба користуватися кольорами з’являється в дітей дошкільного віку разом із початком діяльності, зокрема, образотворчої. Однак, діти 2 – 3 років однаково сприймають будь-який колір, не віддаючи перевагу тому чи іншому. “Дитина цього віку із задоволенням покриває площину аркуша паперу будь-якими кольорами” [2, 59]. А вже в 4 роки діти сприймають колір як засіб прикрашання. Діти цього віку через колір передають своє ставлення до прекрасного і потворного. Прекрасне зображується яскравими, чистими кольорами (перевага надається жовтому, оранжевому, червоному, блакитному), а потворне – темними кольорами (чорним, темно-коричневим, темно-синім).

В. Котляр, досліджуючи проблему впливу кольору на образотворчу діяльність дошкільників, виділяє таку тенденцію: діти зафарбовують зображення предмета тим кольором, яким володіє предмет в дійсності, не беручи до уваги освітлення, індивідуальні особливості кольору саме цього предмета. Тому, дуже часто в малюнках дітей зустрічаються колірні штампи, діти виконують зображення предметними кольорами: небо синє, сонце жовте, трава зелена, земля чорна, дерево з зеленим листям та коричневим стовбуром [2].

Автор підкреслює, що розрізняти кольори та відтінки, засвоювати їх назви діти вчаться під час обстеження і зображення об’єктів. Наочний матеріал, який пропонується дітям під час занять повинен включати в себе інформацію про сенсорні еталони, надавати можливість дітям співвідносити отриману інформацію з їхніми уявленнями про колір, форму, розмір.

Н. Сакуліна наголошує, що недостатньо багате використання кольорів в малюнках дітей дошкільного віку не можна аргументувати не сформованістю колірного сприйняття. За відповідної навчально-виховної роботи у дітей 5 – 6 років розвивається гармонійне сприйняття кольорів, за допомогою яких вони створюють цікаві колоритні зображення.

В дошкільному закладі оволодіння дітей кольором здійснюється з метою реалізації таких завдань:

- формування сенсорного виховання, спрямованого на розвиток у дітей вміння орієнтуватися в оточуючому їх світі;

- оволодіння еталонною системою засобів та ознак предметів, зокрема, еталонами кольору в процесі образотворчої діяльності на заняттях малювання, аплікації [5].

З однієї сторони, засвоєння еталонів кольору, як і еталонів форми та розміру визначають характер розвитку у дитини сприйняття: вміння класифікувати предмети за їх ознаками.

З другої сторони, у сприйнятті дитини закріплюється основні еталони, які характеризують ознаки предмета. Таким чином, дитина сприймає предмет згідно з цими еталонами, а індивідуальні особливості предмета не фіксує. В. Мухіна рекомендує розширювати еталони сприйняття за допомогою ознайомлення дітей з художніми термінами в процесі образотворчої діяльності. На думку дослідника, це збагатить сприйняття дитини і одночасно звільнить її від спрощеної стереотипності, надасть можливість не тільки впізнавати та класифікувати предмети, а й отримувати естетичне задоволення від предметів і явищ навколишнього середовища.

Науковці (Т. Комарова, В. Котляр, В. Мухіна, Н. Сакуліна) підкреслюють, що на початковому етапі важливо навчати дітей розрізняти кольори, засвоїти їх назви в процесі обстеження конкретних предметів. Запропонований дітям наочний матеріал повинен містити в собі інформацію про еталонні ознаки предметів, надавати можливість співвідносити отриману інформацію з їх уявленнями про колір, форму, розмір.

Використання складного кольору в процесі образотворчої діяльності дошкільників відбувається спонтанно, в зв'язку з тим, що діти не достатньо володіють технікою малювання фарбами, вони забувають помити пензлик перед тим, як взяти новий колір, і відбувається змішування кольорів. Як правило, дітям подобається результат такого "змішування" і вони, надалі, починають свідомо "шукати" складний колір.

Є. Ігнат'єв виділяє три стадії оволодіння дошкільниками колірним зображенням: перша стадія – колір в малюнках дітей не відіграє ніякої ролі, нічого не означає. Дитина здійснює хаотичні рухи по аркушу паперу кольоровими олівцями чи пензлем; друга стадія – колір в малюнках дітей співвідноситься з кольором зображуваних предметів. Однак, діти не зафарбовують кольором зображення, а лише зображають контури певного кольору, або накладають окремі мазки; третя стадія – локальним кольором зафарбовують контурне зображення предмета.

С. Ігнат'єв пропонує використання кольору в малюнках дітей прослідкувати за такою послідовністю: простий колір з палітри фарб; поєднання простого кольору із складним; складний колір.

Дослідник наголошує, що вже старші дошкільники можуть виконувати зображення за допомогою використання складних кольорів. Особливо вражаючий вплив на дітей має змішування білої фарби з іншими. Автор підкреслює, що використання складного кольору супроводжується вмінням давати складне визначення колірним відтінкам предметів. Тому з дітьми потрібно постійно обговорювати, якими відтінками відрізняється колір поверхні одного предмету від іншого.

Зокрема, автор підкреслює, що "використання складного кольору в роботах дітей є певним кроком вперед. Використання складного кольору може бути абсолютно спонтанним. В зв'язку з тим, що дитина в достатній мірі не володіє технікою роботи з фарбами на водяній основі, вона забуває сполоснути пензлик і набирає "брудним" пензлем новий колір, мимоволі його змішуючи. Іноді виходять доволі цікаві живописні зображення. Діти звертають на це увагу і потім свідомо пробують шукати складний колір" [1, 40].

Отже, без спеціального навчання, дитина використовує під час образотворчої діяльності чисті предметні кольори, не намагаючись їх змішувати. Під час навчання, дослідники (С. Ігнат'єв, В. Мухіна, Н. Сакуліна) рекомендують демонструвати дітям живописні твори художників, аналізувати, разом з дітьми їх колорит. Наприклад, уточнюючи, яким кольором художник зобразив дерева, слід показати ряд творів, на яких колір крони дерев буде зелено-синій, жовто-зелений, стовбура – коричнево-синій, коричнево-зелений, синьо-чорний і т.д. В процесі аналізу корисно звернути увагу дітей на значно збільшений фрагмент живописного твору, виконаного у техніці олійного живопису, де добре видно відтінки кольору. С. Ігнат'єв пропонує для цього використовувати репродукції картин художників, які досягли оптичного змішування мазків фарб різних колірних відтінків, зокрема, К. Моне, В. Гог, М. Глушенко, І. Грабарь та ін.

Таким чином, в процесі навчання в дошкільному закладі дитина оволодіває уявленнями про хроматичні кольори та їх відтінки (червоний, рожевий, оранжевий, жовтий, синій, блакитний, фіолетовий, коричневий) та ахроматичні кольори (білий, чорний, сірий), а також добирає кольори та їх відтінки під час творення художнього образу.

На *першому році* навчання у дошкільному

закладі важливо створити передумови до розвитку образотворчої діяльності: формування інтересу до графічних зображень, розвиток сенсорно-перцептивної сфери, аналітико-синтетичної діяльності, формування предметної діяльності і елементарних технічних навичок.

Навчальний матеріал на першому році навчання в дошкільному закладі можна розділити на три етапи:

- на початковому, етапі дітей ознайомлюють з художніми матеріалами;

- на другому етапі діти спостерігають за тим як малює вихователь; завершують малюнок розпочатий вихователем;

- на третьому етапі діти виконують предметне зображення самостійно чи з допомогою педагога. Як правило, у першому півріччі реалізуються перших два етапи, у другому – третій (Н. Дяченко).

Таким чином, згідно програми “Українське дошкільня” діти на першому році (третій рік життя) навчання в дошкільному закладі під час виконання завдань кольором оволодівають вміннями утримувати пензель, фломастер у руці та здійснювати ним цілеспрямовані рухи: проводити лінії у різних напрямках (вертикальні, горизонтальні, похилі) та різної конфігурації (прямі, криві), навчаються виконувати зображення всім ворсом та кінчиком пензлика. На кінець першого року навчання в дошкільному закладі діти розрізняють червоний, жовтий, зелений та синій кольори, розміри: великий, маленький.

На кінець першого року навчання в дошкільному закладі, у дітей формуються уявлення про сенсорні еталони, зокрема, уявлення про розмір (великий, малий), форму (квадрат, круг, трикутник), колір (червоний, синій, жовтий, зелений, чорний, білий); просторове орієнтування між предметами (над, під, спереду, ззаду), на аркуші паперу (вгорі, внизу, збоку, посередині); розвиваються вміння володіти елементарними технічними операціями, а саме: утримувати олівець, фломастер, пензлик у руці, володіти прийомами роботи графічними матеріалами (заштриховувати готове зображення), прийомами роботи фарбами (“заливка”, “мазок”, “розмивка”), прийомами ліплення (“розкачування”, “скачування”, “сплющування”), аплікації (“прикладання”, “відривання”).

На *другому році* навчання (четвертий рік життя) в дошкільному закладі продовжуємо удосконалювати способи обстеження предметів та відпрацьовуватися елементарні технологічні операції.

Основними завданнями на другому році навчання є:

- ознайомлення дітей із видами та історією

образотворчого мистецтва (роботи класиків та сучасних митців);

- розвиток уявлень про сенсорні еталони: уявлень про форму (квадрат, круг, овал, трикутник); розмір (великий, середній, малий); колір (червоний, жовтий, зелений, синій, коричневий, білий, чорний); відтінки кольору (рожевий, блакитний, сірий);

- розвиток вміння орієнтуватися у просторових відношеннях між предметами та на аркуші паперу;

- розвиток графічних навичок (вміння проводити горизонтальні, вертикальні, похилі, ламані лінії);

- формування вміння передавати нескладний сюжет під час малювання, ліплення, аплікації;

- розвиток вміння виконувати зображення використовуючи прийоми малювання (“мазок”, “заливка”, “розмивка”), ліплення (“розкачування”, “скачування”, “сплющування”, “прищипування”, “вдавлювання”, “заглажування”), аплікації (“прикладання”, “відривання”);

- виховання позитивного ставлення до результатів власної образотворчої діяльності.

Ознайомлення з кольором, як і з формою та розміром, фактурою предметів здійснюється в процесі обстеження та зображення предмета, котрий володіє яскравими еталонними ознаками. Наприклад: різнокольорові кульки, м'ячики, кубики та ін. Науковці наголошують, що колірні характеристики, якими оволодівають діти, повинні розкривати емоційне ставлення до зображуваного: “красиво”, “яскраво”, “радісно”, “святково”.

Н. Дяченко, Т. Комарова, В. Котляр, В. Мухіна, Н. Сакуліна та ін. рекомендують на другому році навчання образотворчої діяльності вводити малювання за уявленням, по пам'яті для того, щоб сформувати у дошкільників відчуття кольору, форми, розміру, а також, для розвитку уваги та зорової пам'яті.

На *третьому році* навчання (п'ятий рік життя) діти продовжують удосконалювати свої знання та вміння з образотворчої діяльності.

Важливими завданнями на третьому році навчання в дошкільному закладі є:

- закріплення у дітей цікавості до образотворчої діяльності;

- ознайомлення з видами образотворчого мистецтва (живопис, графіка, скульптура), жанрами (портрет, пейзаж, натюрморт, тематична картина);

- ознайомлення з видами декоративного мистецтва, мистецтвом архітектури та дизайну;

- розвиток спостережливості, уваги, пам'яті, чуття кольору, ритму, форми;

- удосконалення графічних навичок, вміння проводити горизонтальні, вертикальні, ламані,

похилі та хвилясті, дугоподібні лінії; розвиток самостійності в процесі виконання практичних завдань;

- розвиток вміння зображати прості за формою предмети (квадратні, прямокутні, трикутні, круглі, овальні), виокремлювати їх основні частини;

- розвиток вміння розрізняти, називати і використовувати під час виконання зображень необхідні кольори та їх відтінки (червоний, рожевий, оранжевий, жовтий, зелений, синій, блакитний, фіолетовий, коричневий, білий, чорний, сірий);

- формування вміння виконувати зображення по пам'яті, за уявою;

- удосконалення вміння орієнтуватися у просторових відношеннях між предметами, на аркуші паперу;

- розвиток вміння передавати пропорційне співвідношення двох предметів за розміром (великий-середній-малий, високий-середній-низький);

- удосконалення вміння виконувати зображення використовуючи прийоми малювання ("мазок", "залівка", "розмивка", прийом роботи "по-сухому") ліплення ("розкачування", "скатування", "сплющування", "прищипування", "вдавлювання", "загладжування", "відтягування"), аплікації ("прикладання", "відривання", "наклеювання", "розрізання", "відрізання");

- формування та розвиток вміння передавати своє враження від зображуваного;

- формування вміння виконувати колективні роботи.

Під час роботи фарбами, з метою уникнення колірних штампів, доцільно привертати увагу дітей до особливостей колірної характеристики конкретного об'єкта зображення. Наприклад: діти зображають не просто фрукти, а конкретно – яблуко, сливу, абрикос і т.д.; не просто дерево, а ялинку, яблуню, дуб і т.д. Важливо навчити дітей конкретизувати ознаки об'єкта зображення. Наприклад, доцільно привертати увагу дітей до того, що колір крони дерев різний, залежно від пори року, зокрема колір крони яблуні весною блідо-рожевий, літом – зелений, восени – зелено-червоно-коричневий; колір незрілих яблук – зелений, а зрілих – жовтий, жовто-зелений, жовто-червоний, зелено-червоний; квіти бузку можуть бути фіолетовими, синьо-фіолетовими, блакитними, тюльпани – червоні, біло-червоні, жовті і т.д. (В. Котляр).

Науковець, підкреслює, що розширення знань та уявлень про колір конкретних об'єктів зображення сприяє ускладненню техніки зображення в малюнках дітей. Дошкільники засвоюють техніку змішування кольорів для

отримання конкретного відтінку, оволодівають вміннями накладати один колір на інший (виконання зображення "по-сухому").

На *четвертому році* навчання (старша група) в дошкільному закладі у дітей закріплюються уявлення про кольори (червоний, оранжевий, жовтий, зелений, синій, блакитний, фіолетовий, коричневий, білий, чорний, сірий) та їх відтінки.

Згідно програми навчання важливим завданнями на четвертому році навчання є:

- формування у дітей власного емоційного ставлення до творів образотворчого, декоративного мистецтва, мистецтва архітектури та дизайну;

- удосконалення вміння орієнтуватися у видах та жанрах образотворчого, декоративного мистецтва, мистецтва архітектури, дизайну;

- розвиток спостережливості, уявлення, зосередженості, уваги, кмітливості, ініціативності, самостійності;

- виховання естетичного ставлення до навколишнього світу;

- розвиток у дошкільників вміння характеризувати предмет, виділяючи самі суттєві його ознаки;

- ознайомлення з творами декоративного мистецтва, зокрема, з петриківським розписом, народною іграшкою;

- розвиток вміння виконувати складні сюжетні зображення за уявленням, по пам'яті на заняттях малювання, ліплення та аплікації;

- удосконалення вміння називати та добирати необхідні кольори та відтінки (з додаванням білої гуаші, води та інших кольорів) для створення цілісного художнього образу;

- розвиток вміння використовувати прийоми малювання ("мазок", "залівка", "розмивка", прийом роботи "по-сухому" та "по-вогкому") ліплення ("розкачування", "скатування", "сплющування", "прищипування", "вдавлювання", "загладжування", "відтягування"), аплікації ("прикладання", "відривання", "наклеювання", "розрізання", "відрізання", "вирізування з паперу") під час створення зображення.

Отже, науковці стверджують, що на четвертому році навчання в дошкільному закладі діти досить впевнено створюють зображення за допомогою всіх кольорів палітри, передають нюанси, відтінки. Слід зазначити, що використання "радісних" та "сумних" кольорів залежить від ставлення дитини до об'єкта зображення. Однак, у малюнках деяких дітей даного віку переважає улюблений колір, наприклад: блакитний, червоний і т.д. Тому важливо привертати більше уваги розвитку у дітей відчуття кольору.

Таким чином, "відмінна особливість

ФОРМУВАННЯ ПОЛІХУДОЖНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

образотворчих завдань в старшому дошкільному віці полягає в тому, що діти не тільки відтворюють в малюнках ознаки окремо взятих об'єктів (так зване предметне малювання), але і створюють нескладні тематичні композиції. Колір не тільки набуває інформаційної функції, але й стає одним із засобів емоційної виразності" [2, 65].

Висновки. Отже, колір в образотворчій діяльності дітей дошкільного віку має важливе значення. Сприйняття і відтворення кольору в дошкільному віці включає засвоєння елементарних основ теорії кольорознавства і потребує продуманої, адаптованої для дітей дошкільного віку системи викладу навчального матеріалу з врахуванням вікових особливостей і практичної підготовки дитини. Вміння бачити і відтворювати складні кольори не з'являється у дитини самостійно без цілеспрямованої роботи зі сторони педагога та батьків.

1. *Игнатьев С.Е. Закономерности изобразительной деятельности детей: Учебное пособие для вузов / С.Е. Игнатьев. – М.: Академический Проект; Фонд "Мир", 2007. – 208 с.*

2. *Котляр В.П. Изобразительная деятельность дошкольников / В.Ф. Котляр. – К.: Радянська школа, 1986. – 93 с., ил.*

3. *Методика обучения изобразительной деятельности и конструированию: Учеб. пособие для пед. уч.-щ по спец. 03.08. "Дошкольное воспитание" / [ред. Т.С. Комаровой]. – М.: Просвещение, 1987. – 96 с.*

4. *Мухина В.С. Изобразительная деятельность ребенка как форма усвоения социального опыта / В.С. Мухина. – М.: Педагогика, 1981. – 239 с.*

5. *Сакулина Н.П. Изобразительная деятельность в детском саду [пособие для воспитателей] / Н.П. Сакулина, Т.С. Комарова. – М.: Просвещение, 1982. – 208 с.*

6. *Ушинский К.Д. Избранные педагогические сочинения: В 2-х т. / К.Д. Ушинский. – Т. I. – М., 1953. – 638 с. Т. II. – М., 1954. – 734 с.*

Стаття надійшла до редакції 16.06.2015

УДК 378.67.015.31:084

Тетяна Осьмак, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, м. Київ

ФОРМУВАННЯ ПОЛІХУДОЖНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

У статті проаналізовано вітчизняні та зарубіжні концепції формування поліхудожньої компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва. З'ясовано, що осягнення повноти сутнісного смислу, наявного в його художньому вираженні, є одним із чинників духовного становлення майбутнього учителя.

Ключові слова: поліхудожня компетентність, образотворче мистецтво, професіоналізм.

Лит. 7.

Татьяна Осьмак, кандидат педагогических наук, доцент кафедры изобразительного искусства
Национального педагогического университета имени М.П. Драгоманова, г. Киев

ФОРМИРОВАНИЕ ПОЛИХУДОЖЕСТВЕННОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА

В статье проанализированы отечественные и зарубежные концепции формирования полихудожственной компетентности будущих учителей изобразительного искусства. Выяснено, что постижения полноты сущностного смысла, имеющегося в его художественном выражении, является одним из факторов духовного становления будущего учителя.

Ключевые слова: полихудожственная компетентность, изобразительное искусство, профессионализм.

Tetyana Os'mak, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of Fine Art Department
National Pedagogical University by M. Dragomanova, Kyiv

FORMATION POLYARTISTIC COMPETENCE IN FUTURE FINE ARTS REACHERS

The article analyzes the domestic and foreign Concept of polyartistic competence of future art teachers. It was found that comprehension of the essential fullness of meaning, existing in his artistic expression, is one of the factors the spiritual formation of the future teacher.

Keywords: polyartistic competence, visual arts, professionalism.

Постановка проблеми. Інтеграція глобалізації, модернізації, універсалізації, України в європейській освітній і інформаційній технологізації потребує підготовки науковий простір в умовах фахівця високого рівня освіченості, культури,